

Kaubandus-tööstuskoja ümbrikupalga küsitlus

Kaubandus-tööstuskoda viis 18. juunist kuni 4. juulini oma liikmete seas läbi küsitluse, mille eesmärk oli välja selgitada ettevõtjate hinnangud ümbrikupalga kohta. Küsimustikule vastas 230 ettevõtet. Kõige rohkem oli vastajate seas Harjumaal tegutsevaid tööstus-, kaubandus- ja ehitusettevõtteid.

Pea 70% vastajatest on seisukohal, et **ümbrikupalga osakaal Eestis** võib olla 6-20%

- Vastanutest 53% leiab, et ümbrikupalga osakaal nende enda sektoris ei ületa 10%

Vastanutest 51% ei teadnud oma sektoris ühtegi **ettevõtet, kes maksaks ümbrikupalga**

- 28% teab oma sektoris kuni kolme ümbrikupalga maksvat ettevõtet
- 19% vastajatest teab oma sektoris kuni kümnet ümbrikupalga maksvat ettevõtet
- 2% teab oma sektoris rohkem, kui kümnet ettevõtet, kes maksavad ümbrikupalga

Kõige enam teadsid oma sektoris ümbrikupalga maksjaid kaubandusega tegelevad ettevõtted (27 vastajat), järgnesid ehitus- (25 vastajat) ja tööstusettevõtted (20 vastajat)

Riskantseimateks sektoriteks peetakse ehitust (üle 90% vastajatest) ning majutust ja toitlustust (üle 75% vastajatest)

- 23% vastajatest olid seisukohal, et nende sektoris ei maksta ei täiesti ega osaliselt „mustalt“ palka mitte kellelegi
- Üldiselt hinnatakse osaliselt „musta“ töötasu saajate osakaalu oma sektoris suhteliselt kõrgemaks, kui täiesti „mustalt“ töötasu saajate osakaalu

Vastajatest 73% ei ole viimase kahe aasta jooksul puutunud kokku olukorraga, kus

töötaja/tööotsija ise küsib ümbrikupalga

- Vastajatest, kes on nimetatud olukorraga kokku puutunud, on 66% neid, kellel on selline situatsioon ette tulnud kuni 3 korral
 - o Põhjuseks on toodud 81% juhtudest asjaolu, et isik soovib oma tegelikke sissetulekuid varjata (vältida makseid kohtutäiturile, mitte tasuda alimente, mitte kaotada töötü abiraha, emapalka või eelpensioni jms);
 - o 17% juhtudest tuuakse põhjuseks see, et tahetakse suuremat palka, kui ettevõtte suudab ametlikult maksta.
- Kui tööandja on ümbrikupalga maksmisest keeldunud, siis 54% juhtudest ei ole tööotsija/töötaja tööle ilmunud või on töölt lahkunud; 18% on lahkunud mõne aja pärast ning 28% on nõustunud ametliku palgaga

Küsimusele, kas **riigi tegevus on piisav ümbrikupalkadega võitlemiseks**, vastas jaatavalt 18%, eitavalt 43% ning 39% vastajatest ei osanud vastata

- Kõige rohkem leidsid vastajad, et riik peaks tegema rohkem koostööd ettevõtjatega (66% vastanutest), tegema rohkem teavitustööd (43 % vastanutest), soovituslik oleks ka tihedam ametkondade vaheline koostöö (37% vastajatest)
- Vastu ei olda ka aktiivsemale kontrollitegevusele (35% vastanutest)
- Vaid karmimatesse sanktsioonidesse on suhtunud leigemalt, seda on pooldanud 20% vastajatest.

65% vastajatest on seisukohal, et töötamise registrit on kasu võitluses ümbrikupalkadega

- Töötamise registrit pooldavad pigem suuremate töötajate arvuga ettevõtted
- Tegevusalade lõikes on registri pooldajaid rohkem finantssektoris, teisel kohal on ehitussektor. Kõige vähem on TÖRi pooldajaid haridussektoris.

Töötamise registri kanded 17. juuli seisuga

1. Töötamise registrisse on kantud 589 660 isiku töötamine 67 140 tööandja poolt

- 43 190 töötajat on registreeritud mitme tööandja poolt

Maakond	Töötajate arv
Harju	271 345
Tartu	63 264
Ida-Viru	59 033
Pärnu	36 038
Lääne-Viru	25 924
Viljandi	20 229
Rapla	15 347
Saare	15 334
Järva	13 750
Võru	13 554
Jõgeva	12 809
Valga	12 259
Põlva	11 409
Lääne	11 239
Hiiu	4 489

Selgitus: Tabelis on märgitud maakond töötajate elukoha järgi. Tööandjad võivad olla registreeritud teises maakonnas.

2. Alates juulist on lisandunud 51 700 isiku töötamine

- Haigekassast ülekantud andmetele on lisandunud 51 700 isiku töötamine 16 700 tööandja poolt, 2 700 töötajat on registreeritud mitme tööandja poolt
- Isikuid, kes polnud registreeritud haigekassast ülekandunud andmetes ühegi tööandja poolt, on uute registreeringute hulgas ca 32 000

Töötamise liik	Töötajate arv
Tööleping	26 700
VÕS leping	17 000
Juhtimis-, kontrollorgani liige	2 600
Vabatahtlik töö	2 200
VÕS leping tasudes kuumääralt SM	2 200
Omavalitsuse valitud või nimetatud liige	1 100
Juhtimis-, kontrollorgani liige tasudes kuumääralt SM	700
Töötamine TM kohustusega Eestis, SM välisriigis	400
Avalik teenistus	200

3. Enim töölepinguga registreeritud uusi isikuid on ehituse tegevusalal

- Järgneb jaekaubandus, toidu ja joogi serveerimine, kinnisvaraala tegevus ja maismaaveendus.

Tegevusala	Isikuid töölepinguga	Isikuid muu lepinguga
Ehitus	3 341	1 635
Jaekaubandus	2 791	1 123
Toidu ja joogi serveerimine	2 233	1 501
Kinnisvaraala tegevus	1 512	2 212
Maismaaveendus	1 143	412